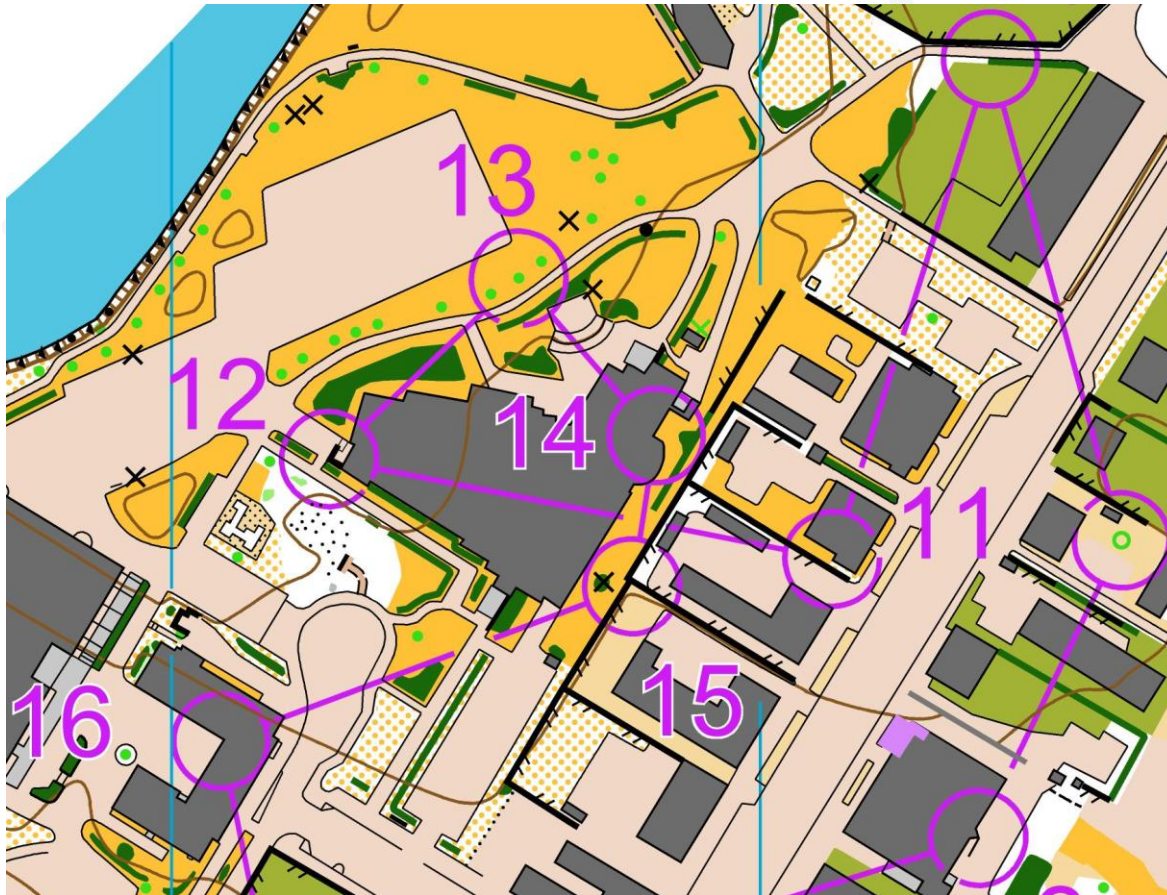

SPRINTTIKARTAT

- Vinkkejä urheilijoille, valmentajille ja kartantekijöille -

- Urheilijan karttatuntemus, kartoituksen perusteet haltuun
- Sääntöasioita
- Kielletyt / sallitut kohteet
- Karttojen ongelmapaikkoja
- Kartan kuvausohjeita erikoistapauksista
- Kartan mittakaavan vaikutus 1:4000 / 1:5000
- Rastimääriteratkaisuja
- Keskustelua ja kommentteja

☐ Urheilijan on tunnettava säännöt ja karttamerkit

- ☐ Järjestäjillä on täysi oikeus luottaa siihen, että kilpailijat tuntevat säännöt ja käyttäytyvät niiden mukaisesti
- valmentajan on osattava opastaa sääntöasioissa
 - Kannattaa jopa opetella sääntöasioita yhteisleireillä
 - Lajisäännöt ja kartan kuvausohjeet (ISSOM / ISOM)
 - **Suunnistuksessa on erittäin vähän sääntöjä verrattuna muihin lajeihin**

Lisäksi urheilijalle on hyödyllistä tietää kartan ominaisuuksista ja kartan tekemisestäkin:

- Miksi joku kohde on ollut ehkä vaikea kartoittajalle
- Miten eri tavoin samankaltaisia maastokohteita on mahdollista kuvata kartalle
- Urheilija osaa varautua mahdollisiin kartan ongelmapaikkoihin (tulkita karttaa "rivien välistä")

Kartan tekemisen ymmärtämisestä on vieläkin enemmän hyötyä metsäsuunnistuksessa kuin sprintissä

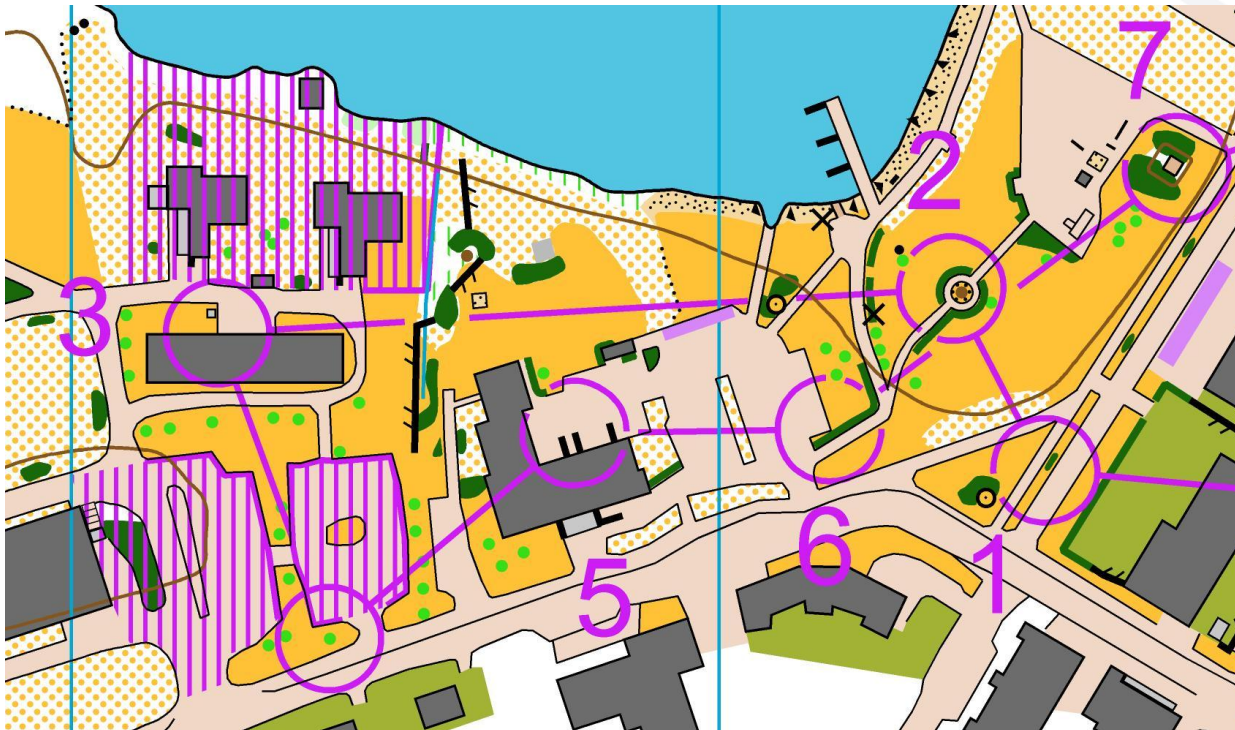
- **Urheilijan kannattaa hankkia kartoituskokemusta**

SPRINTTIAJATTELUN LÄHTÖKOHTA

□ Kartta kertoo mistä voi kulkea, ja mistä ei voi kulkea

- On tärkeää ymmärtää, että kartta ja karttamerkit määrittelevät kielletyn ja sallitun rajat
- Ei niin päin, että suunnistaja itse tekisi arviointia maastossa ”voiko mennä vai onko kiellettyä”

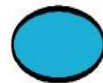

SPRINTTIKARTAN KIELLETYT KOHTEET

- Kohteiden pitää näyttää myös maastossa karttamerkkiä vastaavalta
 - Erityisesti ratamestarin määrittämät tai kisaa varten tehdyt kohteet
- **Aidat riittävän korkeita**
- **Läpipääsemätön kasvillisuus erottuu maastossa**
- **Tarvittaessa tehostettava merkkaušnauhalla, mutta ei lähtökohta, että kaikki kielletyt alueet tai kohteet merkataan lisänauhoituksilla**
- Karttaohjeissa ei ole tarkkoja raja-arvoja esim. ylipääsemättömän aidan korkeudelle
 - Lähtökohta voi olla kartoittajalla, että kaikki taajaman aidat ovat kiellettyjä ylittää

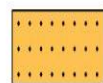
Ylipääsemätön jyrkänne

Ylipääsemätön vesialue

Ylipääsemätön suo

Viljelty maa

Läpipääsemätön kasvillisuus

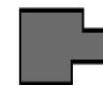
(Rautatie)

Ylipääsemätön muuri/seinä

Ylipääsemätön aita/kaide

Rakennus

Kielletty alue

Ylipääsemätön putkilinja

Ylityskielto

Väliaikaisesti kielletty alue

Vaarallinen alue

Väliaikainen rakenne tai suljettu alue

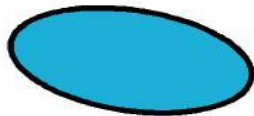
Ei pidä sotkea sääntöjä ja ajatusmalleja eri lajimuotojen välillä:

- Sprintti / metsäsuunnistus eri säännöt

Vertailu kielletyistä ja sallituista kohteista

Kielletty

Sallittu

Tärkeintä on osoittaa kartan avulla sallitut ja kielletyt reitit

- Ei pidä hukuttaa oleellisia maastokohteita pienten epäolennaisuuksien varjoon
 - Ei ole pakko yrittää kuvata maaston kaikkia pieniä detaljeja
 - Mikä on todella tarpeen suunnistajalle, ja mikä vain sotkee karttakuvaa?
-

Seuraavissa karttaesimerkeissä malleja urheilijoiden ja kartoittajien avuksi

- Ahtaita paikkoja maastossa ja kartalla
- Mitä urheilijan on syytä katsoa tarkasti kartalta
- Millaiset kohteet vaikeita hahmottaa kartalta
- Kuinka selkeyttää karttapiirrosta

Pysäköintialueella kapea nurmikaista ja matala kaide

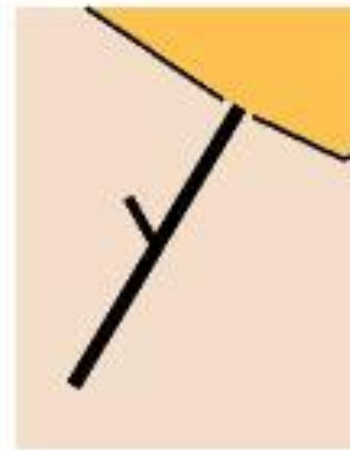
- Kartalla lähekkäin 3 ohutta mustaa viivaa, jotka voivat näyttää yhdeltä paksulta mustalta viivalta (ylipääsemätön aita)

1.

2.

3.

1. Alkuperäinen todellinen tilanne maastossa ja kartalla
 2. Jätetään musta reunusviiva pois
 3. Tai kuvataan pelkkä aita
- Kartoittaja: Hallittu yleistys ja karttakuva selkeämmäksi

Urheilijat tarkkana, jos kartalla on lähekkäisiä ohuita mustia viivoja

- Onko paksu musta viiva vai useita ohuita viivoja?

Monenlaista sallittua ja kiellettyä vihreää lähekkäin

- Aina eivät lähekkäiset väripinnat erotu selvästi toisistaan
- Maastossa voi olla vaikea erottaa eri vihreiden rajakohtia

Kartoittaja + ratamestari:

Huolellinen esitystapa, että kielletty erottuu sallitusta kartalla ja maastossa

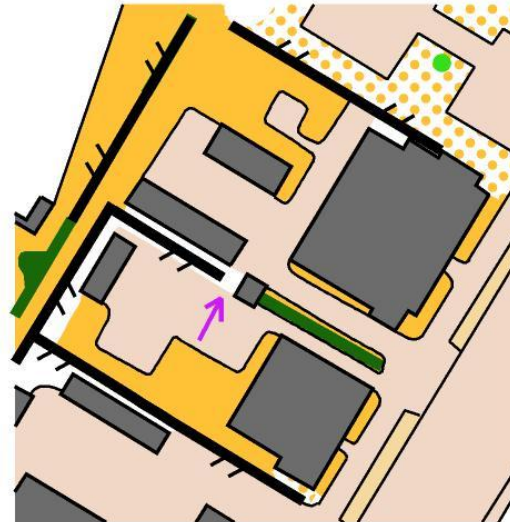
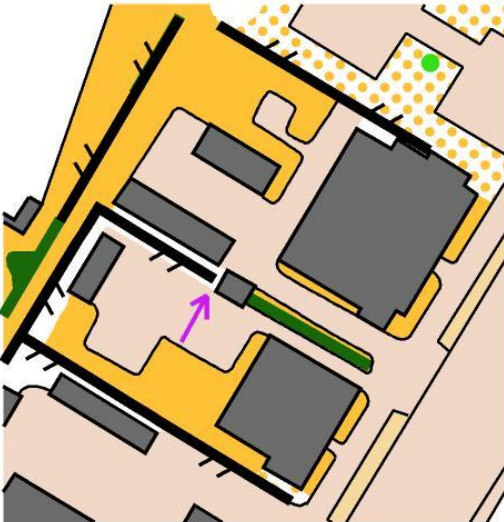
Urheilija:

Tärkeää tiedostaa vihreiden alueiden sävyerot kartalla

Ahdas paikka kartalla rakennuksen ja aidan välin kulkuaukko

- Urheilija ei voi kartalta täysin varmistua, että onko läpipääsyä

Kartoittaja + ratamestari:

Tarvittaessa kohteiden pieni siirto, että tärkeä kulkuaukko erottuu riittävästi

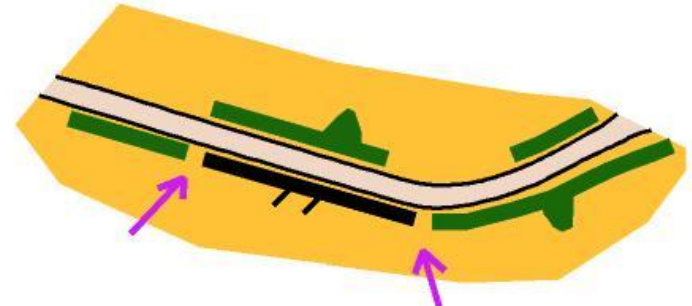
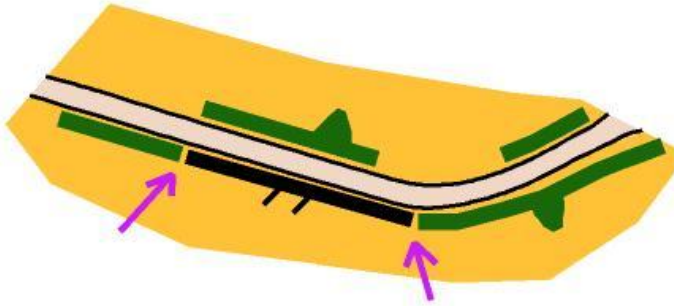
Urheilija:

Tarvittaessa huolellinen varmistuskartanluku

Ahdas paikka kartalla aitojen välissä

- Urheilija ei voi kartalta varmistua, onko aitojen välistä läpipääsyä

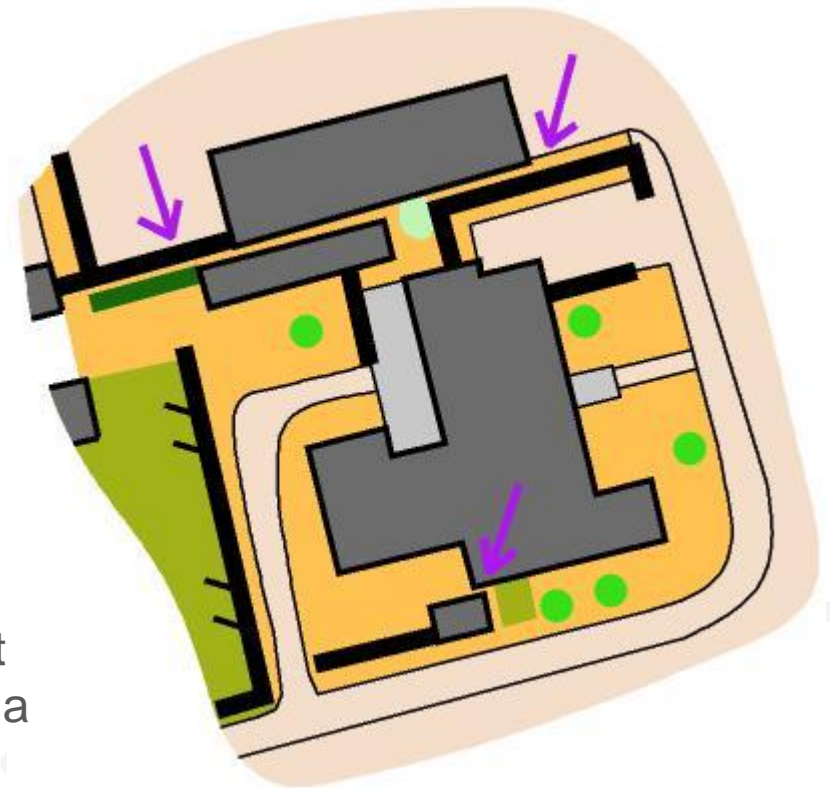
Kartoittaja + ratamestari:

Tarvittaessa aidan päiden pieni siirto, että tärkeät kulkuaukot erottuvat riittävästi

Tärkeät kulkureitit ahtaita paikkoja kartalla rakennuksien ja aitojen väleissä

- Urheilijalle vaikea hahmottaa, että onko läpikulkua
- Näyttöruidulla OCADissa voi olla vielä selkeää, mutta paperilla erottuu huonosti

Kartoittaja + ratamestari:

Tarkka arviointi, että läpikulkureitit erottuvat kartalta. Tarvittaessa pieni kohteiden siirto ja vapaan tilan lisäys.

Leveiden polkujen väri metsäalueelle tummentaan

- Polkujen väri on metsässä tummempi ruskea kuin taajamassa: esim. 20% / 40%

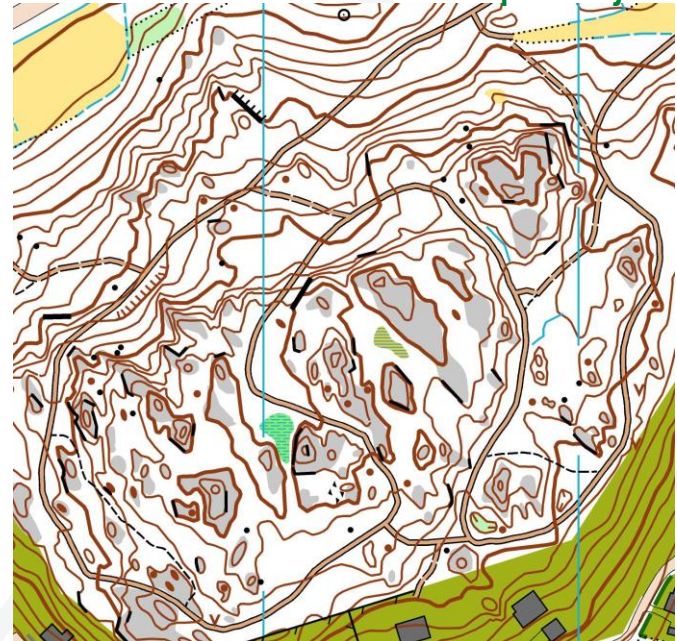
Liian vaalea värisävy ja kapea reunaviiva eivät korosta polkuja metsässä

- Polut jäävät korkeuskäyrien ja muiden kohteiden varjoon

Polut liian vaaleita

Tummennettu väri ja leveämpi reunaviiva korostavat polkuja

Puistonurmikoiden ja puiden kuvaustapa

- Erilaisia kuvaustapoja samalle asialle
 - Ei ole tarkkaa ohjetta, että milloin puut kartalle ja milloin riittää pelkkä puoliavoin aluesymboli
 - Kohteen ulkonäkö ja näkyväisyys ratkaisevat:
 - Puut ja oksat peittävät näkyvyyttä = puoliavoin
 - Suoria puunrunkoja ja oksat korkealla = avoin + puut
- Puun karttasymboli vie maastosta tilaa 3-4 metriä

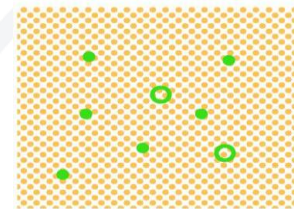
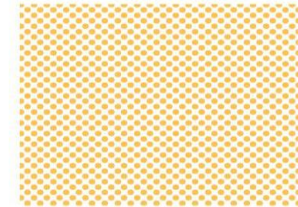

Kuva: Jorma Ake

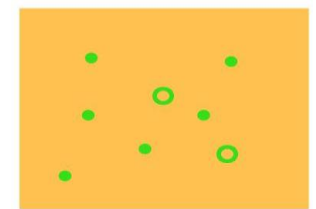

Kuva: Jorma Ake

Puoliavoin

Puoliavoin + puut

Avoin alue + puut

Mittakaava 1:4000 vai 1:5000

Molemmat mittakaavat ovat yhtä sallittuja ja molempia voidaan hyvin käyttää

- Kansainvälisesti 1:4000 ja Suomessa 1:5000 on yleisempi

1:4000 on ehdottomasti parempi tiiviissä taajamassa

- Ahtaat rakennusten välit, portaat ja tunnelit mahtuvat paremmin
- Rakennusten tarkat muodot helpompi esittää (ulokkeet, syvennykset, katokset)
- Hyvän taajamasprintin mittakaava aina Suomessakin

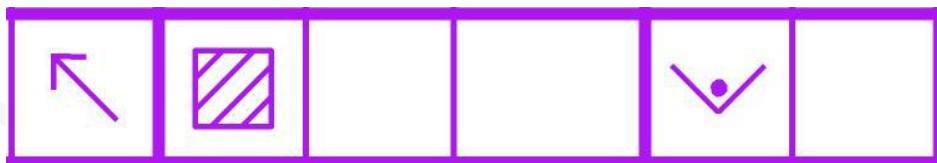
- 1:5000 soveltuu lähinnä puistometsiin ja helppoihin sprinttimaastoihin
 - Rakennusten pieniä yksityiskohtia joutuu yleistämään
 - Yksittäisiä puita ei mahdu paljoa kartalle

Urheilijat ja ratamestarit:

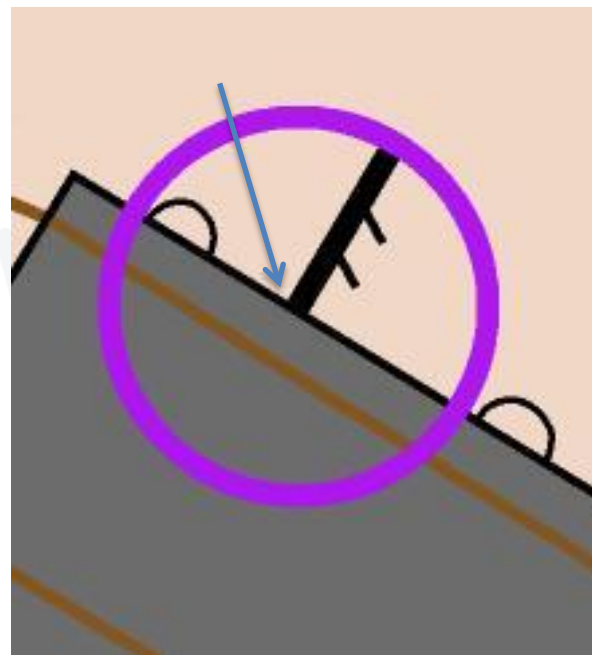
- 1:5000 on vaikeampi reitinvalintojen matkaerojen hahmottamiseen
- 1:4000 kartalta reitinvalinnan merkityksellisen pituuseron huomaa helpommin
 - 1:5000 huoleellisemmat reitinvalinnat
 - 1:4000 voi ehkä ottaa enempi riskiä ja valita nopeasti ensimmäiseksi huomatuun reitin

?

Vai joku muu?

Sprinttisuunnistuksessa tarkka rastimäärite on usein tärkeässä roolissa

Kaikille rastipisteille ei ole olemassa täydellisen sopivaa tapaa määritteelle

- Saman asian voi määritellä monella tavalla tai joskus kohteelle ei ole mitään hyvää määritettä
 - *Voisi olla tarpeen luoda ohjeistus*